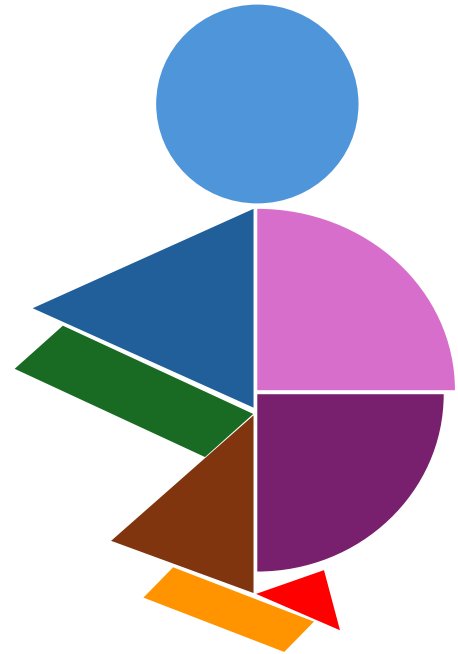

Έγγραφο Πολιτικής

Έκδοση 1 | Ιούλιος 2024

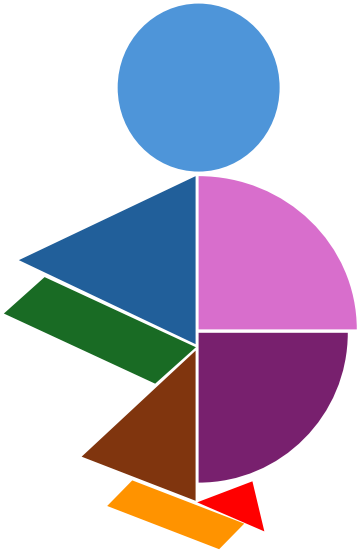
Power in YOUTH

Enhancing visibility and awareness of disabilities
in Cyprus through active youth participation

Funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus+ Program. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project Number: 2023-1-CY02-KA154-YOU-000140010]

Το πρόγραμμα «Power in YOUTH: Enhancing visibility and awareness of disabilities in Cyprus through active youth participation» αποτελεί ένα δυναμικό Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα, το οποίο σχεδιάστηκε και υλοποιείται από τον Κυπριακό Οργανισμό Κέντρων Νεότητας και τα μέλη του με κύριο στόχο την ενημέρωση, εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση των νέων σχετικά με τις αισθητηριακές και κινητικές αναπηρίες!

Το πρόγραμμα εστιάζεται ιδιαίτερα στους/στις νέους/νέες που διαμένουν ή/και δραστηριοποιούνται σε απομακρυσμένες περιοχές, προσφέροντάς τους πολύτιμες γνώσεις και δεξιότητες.

Power in YOUTH

Enhancing visibility and awareness of disabilities in Cyprus through active youth participation

1. Εισαγωγή

Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας (ΚΟΚΕΝ) πραγματοποίησε στις 26 Ιουνίου 2024 διαρθρωμένο διάλογο, στην παρουσία νέων καθώς και φορέων χάραξης πολιτικής σε θέματα αναπηρίας. Προηγήθηκε παγκύπρια διαδικτυακή έρευνα που διεξήχθη ανάμεσα σε νέους και νέες, ηλικίας 13-30 ετών από αστικές και αγροτικές περιοχές της Κύπρου.

Παρόντες στον διάλογο με τους/τις νέους/νέες ήταν εκπρόσωποι οργανωμένων φορέων με εμπειρία σε θέματα αναπηρίας όπως οι Χρηστάκης Νικολαΐδης (Πρόεδρος, Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ), Μαρίνα Γεωργίου (Πρόεδρος, Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών), Ανδρέας Αποστόλου (Βουλευτής) και Κυριάκος Τσιουπανής (Πρόεδρος, Διοικητικό Συμβούλιο ΚΟΚΕΝ). Οι νέοι και νέες των Κέντρων Νεότητας είχαν την ευκαιρία να θέσουν ερωτήματα και προβληματισμούς στα μέλη του πάνελ και να αναπτύξουν τις δικές τους απόψεις και προτάσεις για τους τρόπους με τους οποίους θα περιοριστούν τα προβλήματα προσβασιμότητας στο δομημένο και μη περιβάλλον, θα επιμορφωθούν σε σχετικά με την αναπηρία θέματα και θα ενισχύουν τη συμμετοχή όλων των νέων στα κοινά.

Ακολουθούν τα κύρια συμπεράσματα και εισηγήσεις της ανοικτής συζήτησης για προώθηση του εθελοντισμού και της ενεργούς συμμετοχής των νέων με και χωρίς αναπηρία, όπως αυτά διαμορφώθηκαν μέσα από την αλληλεπίδραση των νέων με τους φορείς χάραξης πολιτικής για την αναπηρία. Οι εισηγήσεις συνοψίζονται σε τρεις άξονες: (α) Προσβασιμότητα, (β) Εκπαίδευση και Ευαισθητοποίηση των Νέων με Αναπηρία και (γ) Συμμετοχή Νέων με και χωρίς Αναπηρία σε Κοινωνικές Δράσεις. Οι εισηγήσεις των παρευρισκόμενων καταγράφηκαν και ενσωματώθηκαν σε ένα κοινό έγγραφο πολιτικής από τις Δρ. Λευκή Κουρέα (Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας) και Δρ. Αργυρώ Φελλά (Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας).

2. ΚΟΚΕΝ | Κέντρα Νεότητας

Ο ΚΟΚΕΝ Ο Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας, ο ΚΟΚΕΝ όπως είναι ευρύτερα γνωστός, είναι ο μεγαλύτερος μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός οργανισμός νεολαίας (ΜΚΟ) στην Κύπρο. Αποτελεί τον κεντρικό συντονιστικό φορέα των Κέντρων Νεότητας παγκύπρια και ιδρύθηκε το 2008, τη στιγμή που διαπιστώθηκε η ανάγκη για ποιοτική αναβάθμιση και εκσυγχρονισμό του θεσμού των Κέντρων Νεότητας.

Ο ΚΟΚΕΝ είναι αφοσιωμένος στην ανάπτυξη, στον συντονισμό και στην προώθηση των Κέντρων Νεότητας. Η αποστολή του οργανισμού επικεντρώνεται στη δημιουργία ενός δυναμικού περιβάλλοντος που ενθαρρύνει τον εθελοντισμό, τη συμμετοχή, την εκπαίδευση και την κοινωνική αλληλεπίδραση των νέων.

Ο σκοπός του ΚΟΚΕΝ είναι να παρέχει τις δυνατότητες για την εκπαίδευση, τη δημιουργία και διαχείριση ευκαιριών και την ανάπτυξη των νέων ως ενεργών πολιτών. Στόχοι του ΚΟΚΕΝ είναι η ανάπτυξη της ενεργούς πολιτότητας, της καλλιέργειας κοινωνικής και περιβαλλοντικής συνείδησης και της συμμετοχής των νέων σε ομαδικές δραστηριότητες.

Ο ΚΟΚΕΝ σε συνεργασία με κυβερνητικούς φορείς, μη κυβερνητικές οργανώσεις, τον επιχειρηματικό κόσμο καθώς και με την κοινωνία των πολιτών, σχεδιάζει, αναπτύσσει και προωθεί την εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων ενίσχυσης των νέων.

Ως Οργανισμός ο ΚΟΚΕΝ διοικείται από τα μέλη του και λογοδοτεί επίσης στα μέλη του έχοντας ως γνώμονα τις αρχές της δημοκρατίας, της ακεραιότητας και της διαφάνειας.

ΚΕΝΤΡΑ ΝΕΟΤΗΤΑΣ

Μέλη του ΚΟΚΕΝ αποτελούν τα Κέντρα Νεότητας, τα οποία είναι εθελοντικές, αυτόνομες οργανώσεις που δημιουργούνται από τους/τις νέους/νέες για τους/τις νέους/νέες.

Το κάθε Κέντρο Νεότητας είναι ένας ανεξάρτητος, μη κυβερνητικός, μη κερδοσκοπικός, μη κομματικός εθελοντικός οργανισμός νέων που δημιουργείται από τουλάχιστον δέκα νέα άτομα ηλικίας 13-35 ετών. Η ομάδα

αυτή αποτελείται από άτομα ανεξαρτήτως καταγωγής, θρησκείας, φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, αναπηρίας, κοινωνικοοικονομικού ή/και μορφωτικού υποβάθρου.

Τα Κέντρα Νεότητας έχουν κοινοτικό ή/και ειδικό χαρακτήρα.

Τα Κέντρα Νεότητας αποτελούν διαχρονικά κύτταρα υγιούς ενασχόλησης σε κοινότητες και απομακρυσμένες περιοχές της Κύπρου, όπου οι νέοι/νέες έχουν την ευκαιρία να αναπτυχθούν, να ωριμάσουν, να καλλιεργήσουν την υπευθυνότητά τους, να αναλάβουν διοικητικές ευθύνες και πρωτοβουλίες, να συντονίσουν δραστηριότητες και να διαχειριστούν ανθρώπινες σχέσεις και συναναστροφές.

Η ενδυνάμωση της προσωπικότητας των νέων ατόμων και το γεγονός ότι εργάζονται συνεργατικά και οργανωμένα για την υλοποίηση στόχων με γνώμονα την ενεργό πολιτότητα, αποτελούν τα σημαντικότερα επιτεύγματα των Κέντρων Νεότητας. Μέλη του ΚΟΚΕΝ σήμερα είναι περισσότερα από 70 μέλη-Κέντρα Νεότητας, τα οποία χωρίζονται σε σωματεία και άτυπες ομάδες νέων.

www.kentraneofitas.org

**ΠΡΟ-
ΣΒΑΣΙ-
ΜΟΤΗΤΑ**

**Πρώτη
εισήγηση**

Τα εμπόδια στην πρόσβαση στο δομημένο περιβάλλον, στην ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, στην εκπαίδευση, στην υγεία και στην απασχόληση, αφορούν όλες τις ομάδες αναπηρίας. Απαραίτητη είναι η επαναλειτουργία της Επιτροπής Προσβασιμότητας που λειτουργεί στο Υπουργείο Εσωτερικών με βάση τη σχετική Νομοθεσία, με σκοπό τη συνέχιση της συζήτησης για εναρμόνιση του διατάγματος Κ.Δ.Π. 262/2018 Οι Περί Οδών και Οικοδομών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2017, με τα διεθνή και ευρωπαϊκά πρότυπα προσβασιμότητας στο δομημένο περιβάλλον.

**Δεύτερη
εισήγηση**

Τα διεθνή πρότυπα προσβασιμότητας επικεντρώνονται πέραν από το δομημένο περιβάλλον (πεζοδρόμια, φώτα τροχαίας, διαβάσεις πεζών, πλατείες, δημόσια κτίρια, χώρους αναψυχής κ.λπ.), στα μέσα ενημέρωσης, δημόσιες ιστοσελίδες, υπηρεσίες υγείας και προϊόντα, χώρους ψυχαγωγίας, χρήση κυβερνητικών υπηρεσιών, χρήση διαδικτυακών υπηρεσιών, κ.λπ. Απαιτείται η δημιουργία μιας «έξυπνης κοινωνίας» που να ακολουθεί τις επιστημονικές αρχές του Καθολικού Σχεδιασμού και να χρησιμοποιεί έξυπνα συστήματα πληροφοριών και τεχνολογίας. Μια τέτοια κοινωνία παρέχει ευκαιρίες επικοινωνίας και αλληλεπίδρασης με τον κοινωνικό περίγυρο.

**Τρίτη
εισήγηση**

Οι εθνικές απαιτήσεις προσβασιμότητας πρέπει να εναρμονιστούν με τον Περί Επεξεργασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (Προστασία του Ατόμου) Νόμο του 2001 (Ν. 138(I)/2001), ώστε τα άτομα με αναπηρίες να μην επηρεάζονται στην επικοινωνία και στην αλληλεπίδρασή τους με τον κοινωνικό περίγυρο (π.χ., εξεύρεση διερμηνέα για άτομα με ακουστική αναπηρία όπου οι πιο πάνω κανονισμοί να εφαρμόζονται).

**Τέταρτη
εισήγηση**

Η τήρηση των απαιτήσεων προσβασιμότητας χρειάζεται να ενισχυθεί με ξεκάθαρο καθορισμό μιας εποπτικής αρχής και με την επιβολή ποινών στους παραβάτες, σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό των Ευρωπαϊκών Ταμείων και όπως επιτάσσει η Επιτροπή των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των

Ατόμων με αναπηρίες με τις παρατηρήσεις της προς τη χώρα μας (π.χ., κτήρια χωρίς πρόσβαση για άτομα με αναπηρίες, φώτα τροχαίας χωρίς ακουστική σήμανση, μη διαθέσιμοι χώροι στάθμευσης για άτομα με αναπηρίες).

Πέμπτη εισήγηση

Τα Κέντρα Νεότητας χρειάζονται επανασχεδιασμό στην κτηριακή προσβασιμότητα, ώστε οι χώροι να είναι φιλικόι και προσβάσιμοι προς όλα τα άτομα ανεξαρτήτως αναπηρίας, φύλου και ηλικίας. Συνεπώς, οι νέοι/νέες καλούνται να λάβουν υπόψη τις θέσεις και απόψεις των ατόμων με αναπηρίες για την επιτυχή εφαρμογή των συστημάτων επικοινωνίας, καθώς και άλλων χωροταξικών αλλαγών σε υποδομές.

Έκτη εισήγηση

Προσεκτική επιλογή χώρων εκδηλώσεων των Κέντρων Νεότητας και άλλων εθελοντικών οργανώσεων, ώστε να καθίσταται εφικτή η ελεύθερη και ισότιμη πρόσβαση των ατόμων με αναπηρίες. Οι χώροι χρειάζεται να ικανοποιούν τη φυσική (π.χ., ασφαλή και απρόσκοπτη πρόσβαση), την αισθητηριακή, καθώς και την ψηφιακή προσβασιμότητα του υλικού και των δραστηριοτήτων (π.χ., πρόγραμμα εκδήλωσης, διαλέξεις, παρουσιάσεις, κ.λπ.).

Έβδομη εισήγηση

Η αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για την προώθηση της ισότιμης και δίκαιης συμμετοχής όλων των νέων στα κοινά συμβάλει στην άμεση διάχυση ζητημάτων που απασχολούν όλους/όλες τους/τις νέους/νέες. Η αξιοποίηση νέων με ακαδημαϊκή κατάρτιση στην ανάπτυξη λογισμικών και διαδικτυακών πλατφόρμων προβάλλει αναγκαία ώστε να σχεδιάζονται χώροι προσβάσιμοι από νέους/νέες για όλους/όλες τους/τις νέους/νέες.

**ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΚΑΙ
ΕΥΑΙΣΘΗΤΟ-
ΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ
ΝΕΩΝ ΓΙΑ
ΤΗΝ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ**

**Πρώτη
εισήγηση**

Ουσιαστική εφαρμογή ενιαίας, προσαρμοσμένης, ποιοτικής και προσβάσιμης εκπαίδευσης και διασφάλισης ισότιμης φοίτησης όλων των παιδιών, ανεξάρτητα από τον βαθμό της αναπηρίας και την ηλικία τους, στην τοπική τους κοινότητα, μαζί με τους/τις φίλους/ες και τους/τις συμμαθητές/ήτριές τους χωρίς διακρίσεις, διαχωρισμούς και αποκλεισμούς, με την παροχή υψηλής ποιότητας εκπαιδευτικών ευκαιριών.

**Δεύτερη
εισήγηση**

Δραστηριότητες/ενέργειες που πραγματοποιούνται είτε σε εκπαιδευτικό, είτε σε κοινωνικό επίπεδο και προωθούν τη φιλανθρωπία και τον οίκτο (π.χ., Ραδιομαραθώνιος, Telethon, έρανοι), πρέπει να αποφεύγονται διότι δημιουργούν τάσεις μισαναπηρισμού και διάκρισης απέναντι στα άτομα με αναπηρίες και παραβιάζουν τα ανθρώπινά τους δικαιώματα.

**Τρίτη
εισήγηση**

Αναθεώρηση της έννοιας «κράτος πρόνοια» υπό το πρίσμα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Η παρούσα έννοια του κράτους προνοίας έχει συνδεθεί με την εικόνα των επιδομάτων και των κοινωνικών παροχών, τα οποία προωθούν συναισθήματα οίκτου και φιλανθρωπίας απέναντι στα άτομα με αναπηρία.

**Τέταρτη
εισήγηση**

Η θεσμοθέτηση της Ενιαίας Εκπαίδευσης είναι αδήριτη ανάγκη. Η προώθηση σχετικού νομοσχεδίου αποτελεί πάγιο αίτημα των αναπηρικών κινημάτων και των οικογενειών των ατόμων με αναπηρίες. Η υφιστάμενη νομοθεσία διαιωνίζει την τάση διαχωρισμού και διάκρισης ανάμεσα στους/στις νέους/νέες με και χωρίς αναπηρία.

**Πέμπτη
εισήγηση**

Οι τοπικές οργανώσεις Νεολαίας σε συνεργασία με αναπηρικά κινήματα ενθαρρύνονται να προχωρήσουν σε συστηματική συνεργασία για ενημέρωση και επιμόρφωση όλων των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με θέματα για την αναπηρία και συστημάτων επικοινωνίας (π.χ., εκπαίδευση όσων νέων χωρίς αναπηρία επιθυμούν στη νοηματική γλώσσα).

**Έκτη
εισήγηση**

Με βάση το Άρθρο 27 της Διεθνούς Σύμβασης, είναι απαραίτητη η πρόσληψη, εκπαίδευση και απασχόληση των νέων με αναπηρίες στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα με την επέκταση του θεσμού της ποσόστωσης, χωρίς την απώλεια επιδομάτων (π.χ., εργοδότηση ατόμου με αναπηρία χωρίς την απώλεια αναπηρικού επιδόματος). Η Πολιτεία καλείται να προχωρήσει με νομοθετική ρύθμιση ώστε να παρατηρείται στόχευση στην εφαρμογή του συγκεκριμένου άρθρου για την απασχόληση όλων των νέων.

**Έβδομη
εισήγηση**

Η αξιοποίηση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης για την προώθηση της ισότιμης και δίκαιης συμμετοχής όλων των νέων στα κοινά συμβάλει στην άμεση διάχυση ζητημάτων που απασχολούν όλους/όλες τους/τις νέους/νέες. Η αξιοποίηση νέων με ακαδημαϊκή κατάρτιση στην ανάπτυξη λογισμικών και διαδικτυακών πλατφόρμων προβάλλει αναγκαία ώστε να σχεδιάζονται χώροι προσβάσιμοι από νέους/νέες για όλους/όλες τους/τις νέους/νέες.

**ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ
ΝΕΩΝ ΜΕ ΚΑΙ
ΧΩΡΙΣ
ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΣΕ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΕΣ
ΔΡΑΣΕΙΣ**

**Πρώτη
εισήγηση**

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΚΕΝ καλείται να αναπτύξει στρατηγικό σχεδιασμό για αναδιάρθρωση των Κέντρων Νεότητας, ώστε οι δράσεις και η προσβασιμότητα να ενδυναμώνουν το αίσθημα του ανήκειν στη νεολαία. Ο εν λόγω στρατηγικός σχεδιασμός θα πρέπει να ακολουθεί τη φιλοσοφία και τους κανονισμούς της [Διεθνούς Σύμβασης των Ατόμων με Αναπηρία](#), ώστε η συμμετοχή όλων των νέων σε κοινωνικές δράσεις να στηρίζεται στον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

**Δεύτερη
εισήγηση**

Τα Κέντρα Νεότητας πρέπει να λειτουργήσουν με στόχευση ώστε να συμπεριλάβουν νέους/νέες με και χωρίς αναπηρία στις κοινωνικές δράσεις. Τα μέλη των Κέντρων Νεότητας θα επιδιώξουν την εύρεση κοινών πεδίων εθελοντικής δράσης (π.χ., αθλητισμός), με στόχο την αξιοποίηση του δημιουργικού, καλλιτεχνικού και διανοητικού δυναμικού τους, όχι μόνο προς δικό τους όφελος, αλλά και για τον εμπλουτισμό της τοπικής κοινωνίας.

**Τρίτη
εισήγηση**

Οι οργανώσεις αναπήρων χρειάζεται να επικοινωνήσουν τη δράση και το όραμά τους σε όλους/όλες τους/τις νέους/νέες με αναπηρίες και να προβάλουν τη σημασία διεκδίκησης ισότιμης και δίκαιης εθελοντικής εμπλοκής και δράσης στο κοινωνικό γίγνεσθαι.

**Τέταρτη
εισήγηση**

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΚΟΚΕΝ σε συνεργασία με τα αναπηρικά κινήματα να διοργανώνουν εκδηλώσεις σε θέματα προβολής ανθρωπίνων δικαιωμάτων υπό το πρίσμα διαφορετικών θεματικών ενοτήτων (π.χ., εργοδότηση, ψυχαγωγία, εκπαίδευση) ώστε να αναδεικνύονται τα ζητήματα των νέων προς αλλαγή.

3. Υποστηρικτές Έργου

Κυπριακή Συνομοσπονδία Οργανώσεων Αναπήρων (ΚΥΣΟΑ)

Η ΚΥΣΟΑ σήμερα κατέχει επίσημα τη θέση του Κοινωνικού Εταίρου στα ζητήματα που αφορούν άμεσα ή έμμεσα τα άτομα με αναπηρία και αγωνίζεται για την προώθηση μέτρων που συμβάλλουν στην πλήρη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική, πολιτική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Έχει ως στόχο τη δημιουργία ενός ευρωπαϊκού πολιτικού πλαισίου για την αναπηρία, επικεντρωμένο στην ισότητα των ευκαιριών και στην καταπολέμηση των διακρίσεων, είναι μέλος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία, το οποίο εκπροσωπεί τα άτομα με αναπηρία των κρατών μελών στο διάλογο με τα θεσμικά όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Μάθετε περισσότερα: <https://www.kysoa.org.cy>

Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών (ΠΑΟΚ)

Η Παγκύπρια Οργάνωση Κωφών (ΠΑΟΚ) ιδρύθηκε από το 1990 όταν οι κωφοί αποφάσισαν την ενδυνάμωση της κοινότητας τους στην κυπριακή κοινωνία. Ο σκοπός και ο στόχος είναι όλοι οι κωφοί της Κύπρου να έχουν έναν χώρο στον οποίο να μπορούν να συζητούν τα προβλήματα, τις ανησυχίες και τους προβληματισμούς τους για το μέλλον και την κοινωνικοποίησή τους στην κυπριακή κοινωνία.

Επίσης η ενδυνάμωση της κοινότητας των κωφών μέσα από διάφορες εκδηλώσεις και η ανάπτυξη της Κυπριακής νοηματικής γλώσσας. Τέλος, μέσα από την ΠΑΟΚ οι κωφοί μαθαίνουν για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Η ΠΑΟΚ είναι μέλος της Ομοσπονδίας Κωφών Κύπρου.

Μάθετε περισσότερα: https://www.facebook.com/paokdeaf?locale=el_GR

4. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Κυπριακός Οργανισμός Κέντρων Νεότητας

Τ.Θ. 28536, 2080 Λευκωσία, Κύπρος

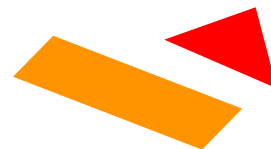
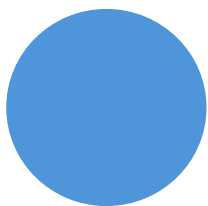
- Τ. +357 22 323260
- E. come@cyprusyouth.org

Ομάδα υλοποίησης έργου

- Ευανθία Κεπόλα, Λειτουργός Νεολαίας
- Χριστίνα Στυλιανού, Λειτουργός Νεολαίας
- Μαρίνα Κριθαρίδου, Λειτουργός Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων

Εξωτερικοί συνεργάτες – Εμπειρογνώμονες

- Δρ. Λευκή Κουρέα, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας
- Δρ. Αργυρώ Φελλά, Επίκουρη Καθηγήτρια, Πανεπιστήμιο Λευκωσίας

www.powerinyouth.com

Funded by
the European Union

This project has been funded with support from the European Commission under the Erasmus+ Program. This publication reflects the views only of the author, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project Number: 2023-1-CY02-KA154-YOU-000140010]

